

مکتبۂ ادبی و سیاسی

❀ ادبی و سیاسی رسالهٔ اسبوعیه در ❀

۳۱ نهمی سنه

۲۶ شوال ۱۳۲۹

❀ پنجشنبه ❀

جزء و عدد : ۱۱۷

بوغازلر مسئلهسى

[مابعد عن جزؤ ۱۱۶]

قریم محاربه سنى متعاقب روسیه حکومتی ، دولت عثمانیه یه قارشى اووقته قدر تعقیب ایلدیكى مسلکده ینه تعدیلات اجرا ایتدی . و اوتاریخدن اعتباراً ، بسمارقا « صوغوق صوبانیوسی » و « صیحا ق صوبانیوسی » تسمیه ایلدیكى اصولی متناوباً تطبیقه باشلادی . فی الحقیقه حکومات غربیه نك دولت عثمانیه یی مدافعه ضمنده روسیه علمبنده کی اتفاق واتحادلری دوام ایتدیكى مدتیجه ، روسیه احتیاط وانتظار طریقنى اختیار ایلله استحضار اتده بولمقده ایدی ؛ فقط پروسیا ، روسیه یه شرقده کی منویات و مقاصدینى موقع فعله کتیرمك زماننك حلول ایلدیكى احساس و افهام ایتدیكى زمان برنس (غورچاقوف) نیچه زماندنبرى پرورده ایلدیكى آرویه مقاومت ایدمده . و بسمارق ایلله تقرر ایدن طرز تسویه موجنبه پروسیانك ، اقلا آوستریائی (صادووا) ده و متعاقباً فرانسه یی (سدان) ده مغلوب ایللمسسه مساعدده کوستردی ؛ بعده بو خدما نك ثمراتنى اقتطاف ایچون بالذات ایشه باشلادی . برنس غورچاقوفك بو یولده ایلک آتدیغى خطوه یی (۱۸۵۶) پارس معااهده سنى فسخ ایچون واقع اولان تشبى تشکیل ایلرکه بوتشبت لوندره قونفرانسنك عقدینى انتاج ایلشدر . مع مافیه احوال و وقایع تمامیه برنسك آرزو و امید ایلدیكى شکلده جریان ایلدی . از جمله بوغازلر مسئله سنده انکلتراه ایلله حکومت عثمانیه ، پك ماهرانه تدویر سیاسیات ایلله روسیه یه ویریله جك مساعداتی اقل درجانه تنزیله موفق اولدیلر . فی الحقیقه بو قونفرانسده ، عثمانلی پادشاهنك بوغازلر اوزرنده کی حقوق حاکیمتک ، اوروپانك رضا و موافقتیه ، فسخ و ازاله سی ویا پك زیاده تخفیف و تحدیدی

ممکن بولمقدمه ایکن، روس مرخصی (برونوف ۱۱) کڻ برخطاسی ، غافلانه بر حرکتی یوزندن بالعکس حقوق مذکور هردلو خللندن مصون قالدی .

بوقونفرانس نتیجه سنده تقرر ایله امضا ایدیلان مقالوله نځ ایکنجی ماده سی الیوم مرعی الاجرا اصولی بروجه آتی تعیین وَ تصریح ایلکده در : « بوغاز ایچی ایله چناق قلعه بوغازینکڻ ، ۳ مارت ۱۸۵۶ تاریخی متفرق معاهده نامه ده تقرر ایدن اصول وَ صورت مسدودیتی محافظه وَ ایفا ایدلمش وَ معافیة ذات شاهانه ، ۳۰ مارت ۱۸۵۶ تاریخی معاهده نامه نځ تنفیذ احکام وَ مقرراتی ایجاب ایلدیکی تقدیرده وَ زمان صلحه اشو بوغازلری دوست وَ متفق دولترکڻ دونمزالینه کشاد ایلکده مختار (Avoir la faculté) بولمشدرد . »

ایشته کوریلور که بوماده نځ متضمن اولدینی صورت ، زمان صلحه مخصوص بعض مرتبه مساعداتی شامل اولسه ده ینه نتیجه اعتباریله روسیه ایچون اصول احتباس (Régime cellulaire) دن بشقه برشی دکلدر .

معافیة پرنس (غورچاقوف) شو موفقیتسنرک اوزرینه املندن صرف نظر ایلدی . ۱۸۶۶ وَ ۱۸۷۰ ده اتخاذ ایلدیکی مسلك مساعدده کارینک مستلزم اولسی لازم کلان دین شکرانکڻ کندیسنه هنوز ایفا ایلمدیکی دوشونرک اولا آلمانیا به توجه ایلدی وَ آنک واسطه سیله آوستریایی ده الله ایتمک ایستدی وَ بوا یکی دولتکڻ معاوتی ایله ، دول غربیه نځ کندیسنه اعطادن دائماً امتناع ایلدکلی یکی شیئی ، یعنی روسیه نځ بالقانلرده تفوق وَ رجحان نفوذینکڻ تصدیق ایله بوغازلر اوزرنده حاکم اولقی حقنی استحصال ایده بیله چکی ذهابه دوشدی .

موسیو (سرژ غوریانوف) کڻ اثرنده یک مبذول اولان وثائق جدیده نځ (۱) [برونوف] ، روس دیپلماتلرندن اولوب بالخاصه مسائل شرقیه عائد قونفرانس وَ قونفرمورده روسیه نځ مرخصی صفتیله بولنش وَ دفعتله مهم مهم سفارتلره تعیین ایدلمشدرد . بو روس سیاسیی ، کندی مملکتی ایله انکاکتره آرهنده اشلاف پروانه بولیتیه تعقیبه طرفدارلیقه معروف اولوب بوبولده یک چوق تشبثات وَ مساعدده بولمشدرد . تولدی ۱۷۹۷ سنه سنده وَ وفاتی ، صرک مأموریتی اولان لوندرد سفیرلکندن استعفا ایله کندینی تقاعد ایتدیردکدن ایکی سنه صکره ۱۸۷۵ ده در .

مطالعه سندن ، پرنس غورچاقوفك منشا خطاسنك نرمده اولدينى آكلاشيلبور .
بواختيار سياسى ، (صادووا) محاربه سندن صكره ، قوتنك قسم اعظمى غائب
ايتديكندن طولايى دوچار وهن وفتور اولمش قياس ايلديكى آوستريا حكومتنك
آرتق روسيه ايچون اهميتلى بر رقيب حكمنى حاز اوله ميه جغنى ظن ايلديكى گي .
آلماننك ده آوستريا ايله روسيه حكومتلرندن برى انتخابده مخير قالجيه ، خدمات
واقعه سندن طولايى روسيه يى ترجيح ايده جكنه قائل اولمشدر .

وقايع ايسه پرنس غورچاقوفك بوايكي نقطه ده كلياً خطا ايلديكى اثبات
ايتمشدر . حالبوكه آلمانيا سفيري (شوميلنج) ك بروجيه آتى نقل ايده جكمز برسوزى
روس سياسيسنك گوزنى آچمه كفایت ايتك لازم كليردى . چونكه قول مذكور
درحال روس هيئت حكومتك صماخ دقت وبصيرتته ايصال ايدلمش ايدى .
آلمان - فرانسر محاربه سنى متعاقب آلمانيا ايله آوستريا يكديكيرينه تقرب آرزوسنى
گوسترملرى اوزرينه بو آرزونك ايلك تظاهراتندن اوله رق ايكي دولت
ايمپراطورينك ۱۸۷۱ سنه سى آغستوسنده تماس وملاقاتلرى وقوع بولدينى زمان
روسيه نك ويانه سفيري (نويكوف) ، (شوميلنج) ، بوملاقندن نه نتيجه حاصل
اولدينى صورمش ، آلماننك ويانه سفيري ده شوجوانى ويرمشدى : «اكر بگا ،
آوستريانك دوستلغى مقابلنده كنديسنه نه وعد ايلديكمز سؤال ايديله جك
اولسه ايدى بوگا : حياتى ! جوابى اعطا ايدر دم . فى الحقيقه آوستريا ،
موجوديت وبقاسنى منحصرأ بزه مديوندر ؛ چونكه آوستريانك محافظه حياتى بزم
منقتمز اقتضا ايلكده در وبزم نقطه نظر مزجه دولت مذكورنك بقاسى ،
اوروپا موازنه سى ايچون ، حكومت عثمانيه نك بقاسندن دها زياده لازمدر .
بوسوز اوزرينه برآز اعمال فكر ايتك ، لزومندن بحث ايديلان موازنه نك آنجق
روسيه يه قارشى تأمين ايدلك ايسئلديگنى آكلامق ايچون كافى كلك ايجاب
ايدر دى . فى الحقيقه (شوميلنج) ك قولى ، «بز آوستريا ومجارستانى ، اوروپاده
اسلاو نفوذينك توسعنى طور ديرمق ايچون ابقا ايلبورز .» معناسندن بشقه برمده لوله

عطف ایدیه مزدی و کوریلور که آلمانیاده بومقصودنی همان صراحت کافیله افشادن چکنیوردی [۱] .

نفوذ و اقتدار شخصیسنه مغرور ، استناد ایلدیکی دولتک قوت قاهرانه سندن امین اولان غورچاقوف ایسه او یله اینجه دن اینجه دوشمک لزومی حس ایتیمه رک بصیرتسزک کوستردی ، معافیله بویاده بلکه بسبتون معذرتی دم یوق دکدر . چونکه بسمارق ، اوکندیسنه خاص اولان اطوار ساده دلانه ولا ابالیانه سی ایله بر معتاد مقصد و افکارینی اضممار ایلیمه رک روس سیاسیسنی ابقاظ ایتدی . و غورچاقوفک خطاسنده طالب گتدیکنی کوردکجه شهسز او ایری بیقلرینک آلتدن گولمکده ایدی . موسیو (غوریانوف) ک آرنده بوسو ک نقطه یه دار بر جوق و نائق مقنعه واردر ، که بونلرک بعضیسنی بوجه آتی ذکر ایلوروز :

« پرنس (غورچاقوف) ۲۰ مارت ۱۸۷۶ تاریخله (دوبریل) یازدینی مکتوبده شو سوزلری سویلور : بسمارق ، بلا شرط وقید کندیسنه استناد ایدیه یله جکمری (شووالوف) ، تأمین اتمش و پروسیانک ، روسیه یه ۱۸۶۶ و ۷۰ سنلرنده واقع اولان مظاهرت معنویه سندن طولای مدیون شکران بولدیغنی ، بونلرک ایفاسی ایسه پروسیا ایچون بر وظیفه ناموس اولدیغنی و بناء علیه بر باش وکیل صفتیله دکل ، فقط اصیل و مرد بر آدم صفتیله ، مدعیات و مطالبات واقع مزده بزه ظهیر اولق ایچون بر آلمان اردوسنی امر مزه آماده طوته جغنی سولشدر . (دوبریل) ایسه بومکتوبه یازدینی جوابنامه ده « بسمارق کندیسنه آوستریا ایله روسیه حکومتلرندن برنی انتخابده مخیر قانجه روسیه یی ترجیح ایلیمه جکنی داما بیلدر دیکنی » افاده ایتشدر .

حال بوکه بو مکتوبلرک تعاطیسندن بر قاج ماه صکره ، یعنی ۱۸۷۶ سنه سی صو ک بهارنده روسیه حکومتی آلمانیایه رسماً « آوستریا ایله آرمزده بر محاربه ظهور ایدیه جک اولور سه محافظه بیطرفی ایدرمیسکنز ؟ » سؤالی ایراد ایدنجه بالاده اسمی کچن [۱] شومنیچک بوسورمله اداره کلام ایتیه سی ، موسیو (هاننو) نک فرض ایلدیکی کبی آلمانیانک افشای رازدن احتراز ایتیه مسنه می دلالت ایدیه جکنی و یا شومنیچک مافوق التعلیمات بر گوه زلکنه ی عطف ایدمک لازمکدیکنی ارباب مطالعه نک محاکمه سنه بر اقبیرز .

(شومېنيچ) بىمار قىدىن شو جواب قىلدى: «آلمانىيا، آوستريانىك ازملا سىنه مساعده ايدىمىز. » (بىمار قىك خاطر اتى . جلد ۲ . صحيفه ۲۵۰). بىمار قى كذا عين خاطر اتىك [۲۹۷] نجى صحيفه سىنه: «اتفاق خصوصى سىنه روسىيه و آوستريادىن برىنى انتخاب مجبور يىتىدى قالىچى . آوستريانى تر جىج ايتىمكك كور كور بىنى حركت ايتىش اولدىمىز. » دىور . ايتىش تارىخىك غايت الغايه مهم بر مىمانىك حل و توضىحى قوه قىر سىيه كلىش كى كورىندور .

غور چاقوف . آلمانىدان كوردىكى بومعامله يه رغما يىنه خلىا سىنده دوام ايلدى . و بود قىمه ده بالقان مسائلىك تسويه سى ايجون طوغرىدىن طوغرى يه آوستريا ايله اتلاف چاره لرىنى تحرى يه باشلادى . بوانتلاف ايسه « مشهور (رايشتاد) ملاقاتيله (۲۸ حىزىران الى ۸ تموز ۱۸۷۶) صورتخاى حصول اولمشدى . نتيجه اتلاف اوله رىق عقد ايدىلدىن مقاوله نامه نىك مئى . موسيو (غورىانوف) ك ائرنده مع التأسف مندرج دىكلدر . مع مافيه بوبابده شىمدى يه قدر ترشح و تقرر ايتىش اولان معلومات ايله ۱) ك مهم نقطه لىك تعين و تصريحى ممكن بولمىقده در . بوجىقى خلاصه و موصفاً بىلدىر مىش اولمى ايجون سويلىمكك ۱۵ كانون نانى و ۱۸ مارت ۱۸۷۷ تارىخلى مقاوله نامه لىك اساسى تا كيد ايدىلش اولان (رايشتاد) اتلافده روسىيە نىك باطومى استىمالك ايتىك صورتيله آسپاده اراضىنى توسيع خصوصى سىنده سربست براقىلى و فقط بالقانلرده بىوك بر اسىلاو حكومتىك تاسسىنه مساعده ايدىلدىرك آوستريابه ده بدل سگوت مقامنده بوسىنه و هر سىكك بخش ايدىلشى تقرر ايتلىدى . بوطرز تسويه نىك ماهيتى . عقد مقاوله ضمننده مذاكراتىك ائىلى جريانىنده پرنس (غورچاقوف) ، يازدىنى شو سوزلرله: « تشبث اوله جى امر عظيمىك بتون بار مزاحمى ايله مهالكىنى بزيوكلىش اوليورز . آوستريا ايسه هىچ زحمت چىكمىمىزىن ۱) هانوتو مقاله سىنىك اصلنده كى برتخىشه ايله ، بو معلوماتك مفاشاى حقنده تفصيلات ائلى ايتىلار ك (فرانسە نىك تارىخ دور حاضرى) نامنده كى اثر يه مراجعت ايتلر ينى توصيه ايدىيور . فى الحقيقه اثر مذكورك صوك جلدنده قره طودورى باشانىك غير مطبوع خاطر اتىدىن مستخرج فقراته استناداً برخىلى توضيحات وار ك اشبو توضيحاتى نسخ آتیه ملىك برنده (مقتطفات تارىخيه) عنوانى آلتىنده درت ايليە جىكز .

الی نہایہ تحت تصرفندہ قالہ بیلہ جک اولان بر ملک صاحبی اولمش اولیور . «
(۱۸۷۶ ، تشرین اول) بالذات تعیین ایلشدر دینیلہ بیلیر .

موسیو (غوریانوف) اوروپا تاریخ سیاسیسینک بومہم حادثاتی حقندہ :
« اوج ایمپراطورلر ائتلافی حقیقی اولیوب خیالی و اعتباری ایدی » حکمنی وریورک
بو حکمدہ کی اصابت و نائق منتشرہ ایلہ تعین ایتکمدہ ، وقوعات متعاقبہ ایلہدہ مرتبہ
نبوتہ واصل اولمقدہدر . بوسورتلہ تاریخ ، بر قاج سنہدنبری فرانسز و نائق و خزینہ
اوراقندہ کی تدقیقات ایلہ سنور ایتکمدہ باشلامش اولوب روس ارباب قلیٹک
استنتاجات و اشہادات اخیرہ سبلہ کسب قطعیت ایدن بر حقیقت دہا قازانمش اولیور .
فقط فصل اولیورده پرنس غوریانوف اوزون مدتلر بویلہ اعتباری و خیالی
بر ائتلاف ایلہ کندگی گندینی آلدائیور ؟ برلین قونفرہ سندن صکرہ غوریانوف
مذاکرات واقعہ بی تلخیصاً ایمپراطورہ تقدیم ایلدیکی بر رابورده دیورک :
« بو قونفرہ دن استنباط ایتدیکم حس و فکر عمومیہ نظراً اوج ایمپراطورلر
ائتلافہ دہا زیادہ استناد ایتکمدہ خیالی برایش اولور . » ایمپراطور راپورک بونقطہ سنہ
درکنار اولہرق شو جملہ بی یازمشدر : « بنمدہ فکر بومرکزدهدر . »

موسیو (غوریانوف) کتابندہ ، برلین قونفرہ سندن تاریخی براز قیصہ
یکمشدر . فقط بوبایدہ ویردیکی ایضا حاکدن ، روسیہ نیک احرار ایلدیکی غلبات
قطعینک نتیجہ طبیعیہ سی اولہرق وقوع بولان مطالباتنہ قارشى وضع اولنان تقیدات
میانندہ ، بوغازلرک کشادنن صرف نظر ایلکدہ اجبار اولمشى قدر ہیچ بر شینک
کوچنہ کندیکی آکلاشیلیدور . روسیہ ، دہا (آیاستفانوس) معاہدہ سندن اول ادرندہ
باشلامش اولان مبادی صلیبہدہ بوغازلرک کشادی شرطی ایلری سورہزک قبول
ایتدیرمش ایدی ؛ حال بوکدہ بالاخرہ بوطلبندن ، حق برلین قونفرہ سی مرخصلرینک
اجتماعندن اول بیلہ صرف نظر ایلکدہ مجبور اولدی . انکلترنک بومناسبتلہ ابراز
ایتدیکی قوت و سطوت و ہلہ قرارندہ کی قطعیت ، نہایت (شووالوف) ی دہا
قونفرہ نیک انعقادندن اول بوغازلر مسئلہ سندنہ اسکی اصولک محافظہ سی اساسی
قبولہ مجبور ایتشدی .

بوجوريتك روس افكارنده حصوله كىرىدىكى تاثيرى ، احوال و حادثات مذكورەنىڭ ناقل معتدل و احتياطكارى اولان موسيو (غورىانوف) كى شىو سوزلرندىن اپى ھىچ برىنى ايضاح ايدىمىز : « ايشته ، برلين قونفرەسنىڭ اجتماعىدن اول بىلە روسىيە حكومتى ، يالڭىز حاكىيت بحريەسى ايجون دكل ، فقط بر دولت معظمه اولقى اعتبارىلە محتاج بولدىنى فيض و مهوريت نقتە نظرندىن دە فوق العادە حائز اهميت اولان بر مطالبە سىندى . يعنى سفان حريە سىنىڭ بوغازلردىن مرور ايدىلىسى حقنى طلبىدن صرف نظره اجبار قلىدى . روس سفان حريە سىنىڭ بحر سىياھ و سفيد بوغازلردىن سىربىستى مرورىنىڭ تصويب ايدىلىسى ، اوزون و مصرفلى بر حربىك مسئلەمىز اولدىنى فداكارلقلارە قارشى بالغاً مابلغ كافى بر تعويض تىشكىل ايدردى . حال بوكة روسىيە ، كىندىسى ايجون بك مەھىچ بر تاثير و اھىتى حائز اولان بومىللەپى ، انىكلترەنىڭ تەھدىداتى قارشوسىندە ابدىاً حريم قلىنەدفن ائىلكە بوجو راولدى . »

موسيو (غورىانوف) كى بوصولك افادە قطعيەسى دە محتاج تقييددر . چونكە معلوم اولدىنى اوزرە قوت (دارەنئال) بوسىنە - ھىسكى بك ناكھانى صورىتە الحاق ائىلىسى اوزرىنە . بومىللە تىكرار موضوع بحث اولمش و روسىيە بو الحاقە مقابل بر تعويض اولقى اوزرە بوغازلر كى كىشادىنى طلب ائىلشدى . فقط روسىيە بودفعەكى طلبىندە (رايشتاد) دە ، اياسستفاسوسىدە و برلىندە اولدىنى كېي استىصال مرام ايدەمدى . انىكلترە ، صولك زماندە روسىيە ايلە اولان مناسىباتنىڭ بك غىرەمنتظر صورىتە تىبدىل شىكل و ماھىيت ائىلش اولمىسەنە رغماً ، روس خارجىە ناظرىنىڭ تروپچ مطالابى جەھتتە كىتمدى و بووقعە اوزرىنە دىپلوماسى طرىقىلە آچىلىش اولان باب تىشبات و مذاكرات دە ھىچ بر نتيجه وىرمىكسىزىن تىكرار قىلدى .

ايشته كورىلىبوركة بوغازلر مسئلهسى اوروپا سياسيات شىرقىسىندە اسكىدن برى حائز اولدىنى شىكل و ماھىيتى الآن محافظە ائىمكەددر . بومىللەپى حل ائىمك چارەسىنى بولانك ايسە صلح و مىسالتمە بك بىوك بر خدمت ائىتمش اولەجنى بدىھىددر . بىز بورادە ، بومەھم و داعى تەلىكە مسئلهنىڭ نەكې اساسلر دائىرەسىندە بر صورت

تسویه به اقترانی قابل بولندیغنی مختصراً تدقیق ایتمک ایستیورز. اؤل امرده روسیه نك نه طلب و آرزوده بولندیغنی قطعی صورته آکلامق ایجاب ایدر . چونکه روسیه بالذات کنديسی بيله بر جوق زمانلر نه ایستدیگنی تعیین ایدمیش و آنك بونی قرارلنی ایسه طبیعی دیپلوماتلرك تشبثات و مساعیسنی تسهیله خادم اولما مشدر . فی الحقیقه روسیه بوغازلرك (مسدود) طوتلسی ایل (کشاده) بولندیرلمسی شقلى آره سنده بر جوق زمان متردد قالمش اولوب بوايکی صورتك هریکسی ده روسیه ایچون بر طرفدن محاذیره بادی دیگر طرفدن منافعی جالب بولمقده در .

مسئله نك روسیه نظرنده شمديکی شكله کأنجه . بزم آکلایشمز نه نظراً حکومت مذکوره بویاده بر جوق اعمال فکر ایتدکن صکره متوسط بر صورت تسویه ده قرار قالمشدر که اوده بوغازلرك کرک کشادی و کرک سدینى صرف کندينه منحصر بولندیره رق یالکیز کنديسی ایچون ازهر جهت موجب ممنویت اوله جق بر نتیجه الیه ایتمکدر .

روسیه به هر شیئن اؤل معاهدات مرعیه نك شرائطی پک کران کلکده در . چونکه شرائط مذکوره کنديسی بر محبس کبی بحر سیاهده قیابو قالمغه مجبور طوتیور و بو محبس نه قدر کنیش اولسه ده بیه دوئماسنی قیابه صیقشمش بر وضعیته بولندیریور . موسیو (غوریانوف) دیورکه «مقاولات و مقررات حاضره روسیه به قارشى هم عدم امنیت و هم ده حس خصومه دلالت ایده جک بر ماهیقى حازدر . بو حال ایسه روسیه بی بحر سیاهده تجرید ایدرك آکا مقابل کنديسینه ، ضامن امنیت و تحفظی اوله جق هیچ بر واسطه بر اقیور . حالوکه بودگرك سواحلنده ایکی دولت حاکم اولدیغه کوره ، مخرجی ، حق و معدلت نقطه نظرندن ، هریکسی نه سیاناکشاده بولندیرلمق اقتضا ایدر . »

شمدي روسیه نك طلب و آرزوسی وجهله مقاولات و معاهدات حاضره نك یگیدن رؤیت و تعدیلنه موافقت دولیه حاصل اولدیغنی فرض ایده جک اولسه ق . بو تعدیلات هانکی شرائط داره سنده اجرا ایدمک اقتضا ایدر ؟ روسیه نك

بو بابه كى نقطه نظرى يواش يواش تعين وكسب وضوح ايلشدر . حكومت مذكوره نك اڭ نافذ النظر رجال سياسيه سندن بولنان موسيو دق (نيليدوف) ۲۲ تشرين ثاني ۱۸۷۷ تاريخلى برخطرده روسيه جه مطلوب اولان صورت تسويه يي وجه آتى اوزره تصریح ايدىيور : « بزم حكومت عثمانيه قارشى تعقيب ايلديكمز سياسيات بحريه نك شمعى به قدر هدف وغايه سى . كمپلر مژك بحرسفیده سربستى مرورى تاامين وعين زمانده دشمن فیلولرینك بحرسياهه كيروب سواحلزى تهديد ایللرینه مانعت ایتمكدن عبارت اولدینی كی بوندن صكرمه اوله اولمق اقتضا ایدر . بناءً علیه بوغازلرده (منحصرأ) بزم حرب كمپلر مژه سربستى سیروسفری بخش ایدمك و فقط دول سارم نك (كافه سنك سفان حربیه سى بومساعددن خارج طوتهجق اصور تسويه بولمق ایچون چالیشم مژ تحت وجوده در . ایشته مسئله نك اڭ مشکل والڭ ناقابل حل نقطه لرین بو (منحصرأ بزم بخش اولمق) و (دول سارم نك كافه سى بومساعددن خارج طوتلق) قیدلری تشکیل ایلدور .

۱) موسيو (نيليدوف) ، اوزون مدت روسیه نك درسمادت سفیرلكنده بولنش اولان مشهور دیپلوماتدر . بوذات تاكنجلكندن اعتباراً مسائل شرقیه مراق ایتدیكى جهته مبادى نشانده سن پترسبورغ دارالفنوننده السنه شرقیه ايله كسب الفت ایتش و برمدت پارس و برلین سفارتلرنده طولاشدقدن صكره روس حكومتك « هرايشه اهلی تعین » قضیه سنه رعایتكارلنی نتیجه سى اوله رق ۱۸۷۵ ده درسمادت سفارتی مستشارلنه تعین ایدلش و بحاربه نك ظهوری اوزرینه مملكتته عودت ايله اوراده روس اردوسی ارکان حربیه سنه التحاق ایدمك آياستفانوس پیشكاهه قدر كلش وحتی مشهور آياستفانوس معاهده نامه سنك احضار و تنظیمنده و تسریع امضاءسنده يك بيوك خدماتی طوقوشدر . بعدالمحاره ۱۸۸۲ سنه سنده درسمادت سفارته تعین ایدیلدرك بو وظیفه سى ، حكومت متبوعه سنك دلوامی وجهه تمام اون بش سنه یعنی ۱۸۹۷ تاريخده قدر حسن ایش ایلش و اوتاریخده روما سفارته نقل ایدمك اورادنده ۱۹۰۳ ده پارس سفارته تعین ایدلش و بوسفارتده ایکن ۱۹۱۰ سنه سنده شهر مذکورده وفات ایتشدر . ۱۹۰۴ ده روسیه ايله ژاپونیا آره سنده ظهور ایدن محاربه موسيو (نيليدوف) ك يك جانی صیقه دینی كی روسیه نك يكدیكری متعاقب دوچار هزیمت و مغلوبیت اولمى ده يك زیاده تأثری موجب اولمش ایهده بومغلوبیتلر طولایسیله روسیه نك دوچار ضعیف اولسندن ایدیشه دوشن فرانسر افکار عمومیه سى تطمین ایچون جداً مكات و تدبیر ايله ایضای وظیفه ایلشدى . تولدی ۱۸۳۷ سنه سنه مصادفدر .

فی الحقیقه بوغازلرک حاکم وصاحبی - بوصاحب هر هانکی دولت اولورسه اولسون - کندی صولری داخلنده سفان حربیه بولدیرمق حقندن کیم محروم ایدمبیلیر؟ او دولتک ، لدی الایجاب متفقلرینک فیلولرینی کندیسنی مدافعه ایچون جلب ایللمنه فصل ممانعت اولمبیلیر؟ روسیه نک بوطلبی ، ماهیتی اعتباریله بوغازلر اوزرنده حاکمیت ادعاسندن بشقه برشیتله قابل تفسیرمیدر ؟

بزه قالیرسه روسیه ایرکچ مسئلهینی دهاممكن الحصول بر نقطه نظر دن دریش ایللی وکندیسنی ایچون اصل مقتضای منفعت نه اولدیغنی جدی صورته تدقیق ایتمیدر . بوغازلری علی العموم دولتره و عینی زمانده کندی سفاننه آجیق می طومتق ده زیاده موجب فائده در ویاخود دول سائر حرب کیمیلرله برابر کندی سفینه لرینده مسدود طومتقمی ده زیاده منافعه موافق کلیر ؟ خلاصه هوا آله حق بر منفس کشادیمی ویاخود بحر سیاهده قنوب قالمسی می کندیسنی ایچون تأمین استفاده ایدر ؟ بومسئله نک ، صرف کندی آرزو ایلدیکی دأزده یعنی بوغازلری منحصراً کندی سفاننه آجیق طوتهرق دول سائر کیمیلرینه مسدود براقق صورته حلقه کلنجه ، بو طرز تسویه اوروپا خریطه سنده یک مهم تعدیلات و تبدلات حصوله کلدکجه قابل اجرا دکلدر . تعدیلات مذکور نک آن وقوعنی ایسه اوروپا نک حکمت سیاستی بوگونه قدر تأخیر وامهاله موفق اولمشدر [۱] .

بم فکرمه نظراً روسیه بوباید ایدن اینیه صرف ذهن و اعمل فکرایدرسه الک ساده ، الک زیاده موافق حال وزمان و الک مساعد بر صورت تسویه قرار قیله جقدر که اوده بوغازلردن هر کسک مرورینی سربست براققدر . واقعا روسیه ایچون ، بر ایکنجی قریم محاربه سی ، بر ایکنجی سباستوپول فلاکتی احتمالاتی بادی اندیشه اولور ، فقط اوتار یخدن بری زمان چوق تبدل ایتمشدر .

فی الحقیقه اون بش یگر می سندر اوروپا مناسبات بین الدولنده اویله تحولات عظیمه

[۱] احوال جاریه به نظر آعجا تعدیلات مبعوثه نک آن وقوعی شمعی حلول ایشمیدر ؟ بزه قالیرسه او آن وقوعی ، موقع حاضر مزک استلزام ایلدیکی قطعی و متین تدابیر بلافاصله زمان توسل و بعض ضروری فداکارلاری بهوده ترده دوشمکسزین اختیار ایلک شرطله ، تأخیر ایدم بیلک بوکون بیله المزمده در . فقط بویله ایش کورده بیله جک آدملر بزده نزمده ؟

حصوله كەلدى . حالا بۈگۈن بىيىلە عالم سىياسىيەتدە كۈزلۈمىزگە ئۆتكەندە ئاۋىلە غىير
مىتتظر انقلابات و تبدلات تىحدث ايدىيور . اۋىلە يىكى يىكى جريانلر ، استقامتلر
آچىلدوركه اگر بحرسياهك « سربست دكز » حاله افراغى فكىرى اساس اعتباريله
بركره قبول ايدىلرسه . بو فكرك ، آنف الذكر انقلابات و تحولات طولايىسىله
فرض ايدىلدىكىندن چوق چابوق ، ساحه فعلياتە چىقمسى امكان داخلندە بولمىقىدەدر .
مثلا دها كچىلردە اوروپا سىياسىيەتە تاثير كلىسى اولەجق يىكى بر حال تىحدث
ايتدى : آۋستريا و مجارستان حكومتى (دريدنوط) سىستىمىدە بر طاقم يىكى سفان
حربىيە انشا ايتىردىكه بو سفان ايله آلمان سىياسىيەتنىك بحرسفيدة حلول ايلش
اولدىغىندە شېه ايدىلەمز . شو حالە انكلىتره ، فرانسه و ايتاليانك منافىقىدە بر تبدل
حصوله كايورىيى بحرسفيدة موازنه مستقرسى دوچار تىهدىد اوليور دىمىكدەر .
بناء عليه الف الذكر حكومات ، بلەكه بر عهد قىرىدە روسىيە دونمىشنىك دە مەلۇقتىدن
استفادە جەتتە ميل ايتىك ايتىيە جىكلردر : ايشته يالگىز شو استىعانە احتمالى ،
سەلردن برى ايجابات تارىخىيە و شرائط ضرورىيە ايله تقرر ايتش ، عادت حكمنە
كىرمش اولان احوالە تبدلات كلىه حصوله كىترەجك مايتىدەدر .

مسئله نىك شو كۈنلردەكى شىكلە كىلچە ۱) روسىيە نىك ، اگر استىحضاراتى كافى
درجەيە كلىش ايسە يىكى بر طاقم اسباب درمىيەلە مسئلەيى تىكرار وضع موقع مذاكرە
ايتىك ايتىستەمسى مامۇلدەر . اوروپا نىك دە بواستىبى ايتىدن ايتىيە سىنجىدە ميزان تدقيق
ايتىدكىن صكرە كىندى حكمت سىياسىتىك و منافىك ايجاباتىنە كۈرە بر قرار اتخاذا
ايدەجكى طىبىيىدەر .

بوغازلر مسئلهسى . جهان سىياسىيەتى اشغال ايدىن مسائلك شېه سىز اىمەلەرنىدن .
اىك اندىشە آورلردىن برى و بلەكه بر نىجىسىدەر . فقط جغرافىا تبدلاتى سىياسىيەتى دە
دگىشدىردىكى جەتتە بومسئله نىك سويش قانلىك كىشادىندن برى ، حتى حكومات
بحرىيە نظرنده بىلە اسكىسى قدر اهمىتى قالمامشدر دىنلە بىلەر . كىم بىلەر بلەكه (فرديشان
۱) (شوكونلر) ك دلالت ايدىكى زمان ، باطلىق مقاله نىك كچىن سىنە تارىخ تىشرىنە
مصادف اولان اواندر .

دوله سپس (بوقنالی کشاد اتمکله ، بیوک پتروئیک - حقیقی و یامصنع - اوو صیقلنامه مشهورینه نا مأمول برطاقم شرائط جدیده قید و علاوه ایلشدر .

*

ملاحظه

بوغازلر مسئله نیک روسیه نظر نده ، بالخاصه حکومت مذکور نیک اقصای شرقده پای استیلا و نفوذ نیک کسری و دائره فعالیت نیک تجدیدی زمانندن بری . اسکی اهمیتتی تمامیه اکتساب ایلدیکی وینه مسائل حیاتیه نیک برنجیلری صره سنه کچدیکی محققدر . واقعا بالاده کی مقاله نیک موضوعنی تشکیل ایدن اترک مؤلفی موسیو (سرزغوریانوف) ، « انکاتره نیک ممانعت و مخالفتی قارشیننده روسیه بومسئله نی ابدیا دفن ایلشدر . » بولنده تأمینات قطعیه ده بولنیور اما اثر مذکور نیک تاریخ نشری ایله همان عین زمانده ظهور ایلش اولان بوسنه - هر سیک حادثه سی اوزرینه روسیه نیک در حال بوغازلرک کشادینی مقام تعویضده طلب ایلش اولسی ، تأمینات واقعه نیک اساس سزانی اثباته کافیدر . ذاتا موسیو (هانوفو) دها کچن سنه ، احوال سیاسیه نیک شمدی به نسبتله چوق زیاد امنیت بخش کوردیکی صره لرده یازدینی بالاده کی مقاله سننده بومسئله نیک یالکیز بوبله ایکی ده برده تجدید ایدیله جکینی دکل و فقط بحر سفید موازنه سننده تبدلانی موجب اوله جق حادثات جدیده طولانیسیله بلکه روسیه نیک آرزوسنه قریب برصورت حله اقتران ایلله جکینی ده محتمل کوریور . (هانوفو) نیک ، آوستریا طرفندن ایکی اوچ یگلی سفینه انشا و تنزیل ایدلش اولسی ، بوغازلر مسئله سنه تأثیر کلیسی طوقونه جق حادثات مهمه جدیددن عد ایلکده نه درجه ی قدر مصیب اولدیغنی کسیدر منه ایسه کده ، شو بش اون سنه دن بری اوروپا مناسبات دولیه سنده وقوعه کلان تحولات کلبه میدانده ایکن و ایوم دخی نیجه بیغیر مأمول جریانلر ، استقامت لر تحوالت ایدوب طور رکن حالا برطاقراسکی افکار سیاسیه به بنای امید ایلک و مثلا بوغازلرک کشادینه قدیمدن بری مخالف اولان انکاتره نیک سیاسیات حاضره نیک شرائط و تمایلاتی مواجهه سننده به به حال بو مخالفنده اصرار ایدم جکینه حکم ویرمک طبیعی طوغری اوله ماز . بوجته له روسیه نیک موقع نیک مشکلات حاضره سنندن بالاسنفا ده بومسئله نی تکرار موقع مذاکره به وضعه تشبث ایتسی یک محتمل بولمقددر . نه کم برقاچ گون اولکی غزته لرده حکومت مذکور نیک بوباید برقرار ویرمک اوزره بولندیغنه و صرف کندی سفاینده منحصر اولق شرطیله بوغازلرک کشادینی طلب ایلله جکینه دائر (استاندارد) غزته سنندن منقول برقره مهمه وار ایدی . بوشنیک ، مسئله ده صاحب رأی اولان دولترجه و بالخاصه انکاتره طرفندن نه صورتله تلقی ایدیله جکینی ایسه شمدیدن کسیدر مکن طبیعی بزلر و خاصه دیپلوماتلر منه ایچون ممکن دکادر ، بونی اولسه اولسه زمان و وقوعات تعیین ایلله جکدر . یالکیز بزه ترتب ایدن بر وظیفه مهمه وارسه اوده احوالی دائما ممکن مرتبه بدین بر نقطه نظر دن محاکمه ایدمک برقیظ بولنی ، ایثایا محاربه سی غائله سننک دولنک باشنه دهه نه گبی

غوائل وخیمه احداث اتمک احتمالی بولندیغنی کمال جدیت و متانشله دریش ایلبرک آسکا کوره مدبرانه برخط حرکت اتخاذ اتمکدر . موقع حاضرمنک فوق الماده مهم اولدیغنی وایش بر طرابلس غربک ضبط واستیلاسنندن ویا آسکا تعویض اولورق بوغازلرک کشادغنی طلب ایلکدن عبات بولنیوب بوگون مملکتک حیاتی، وطق استقلالی تحت تهدید و تهلکه ده بولندیغنی اعتراف اتمک کنناهدر . برکرم احوال داخلیمزک شو صوک زمانلرده کی سؤتدیر وعدم بصیرت بوزندن نه گئی اشکال آلدیغنی و حکومتک بوبوزدن اداره جه، ضبط و بریطجه نه ندر ضعیف و عاجز بر موقعه اولدیغنی گوزمنک اوگنه گتیرهلم؛ خارجاًده بیوک دوستلرمک وبالخاصه بالقانلرده کی کوچک قومشولرمک قاصد و غایلات معلومه لری اعتباریله نه صورته مترقب فرصت بولندقرنی پیش امانه آلم . الیوم شو ایچنده بولندیغمز سکون نسینک بیوک فورطنلردن اولکی سکونت موحشه یه پک زیاده مشابه اولدیغنی حسن اتمک جائز میدر؟ بوگون داخلأ هرهانکی برسیددن طولانی ظهور ایدمک عادی روقمه نك، حکومتک عجز وضعف حاضری قارشینده اونوز بر مارت وقعه سنده اولدیغنی گئی آن واحده برغانله مدهشه شکنی آلبیلک احتمالی قابل انکار میدر؟ یا هله قرم طاغک ایتالیا ایله اولان مناسبتی، مالیسورلر مسئله اخیره سنده کی طور و حرکتی و آلآن دخی اعلان بیطرفیدن مجانبیتی گوریلوب طوررکن و بلغارستانک ده هرفرستدن استفاده به مسارعتنده کی اعتیاد و معرفتی آثار غدیده سیله ثابت بولتورکن بالقانلرده الی نهپایه برحادثه ظهور ایتیمه چکیمه وویله برحادثه نك درحال حرب عمومی به منجر اولیمه جفته احتمال ویرمک موافق اولورمی؟ بوگون بالقان حکومتلرنده هنوز جدی بر حرکت محسوس اولماسنی عجا حکومات مذکورنك حقمنده پرورده ایلدک لری حسن نیتمی، بوقسه ایتالیا محاربه سنک آنسرن ظهورندن طولانی کمال تدارکاته وقت بوله ماملردن متولد بر توقف اضطراری بهی حل اتمک اقتضا ایدر؟ بز عجیبا نه به کووه نیورز؟ احوال مالییه منک انتظامنه می؟ تسلیحاتمنک مکملیتنه می؟ قوای بریه منری، براق جهتن بردن واقع اوله جق مهاجانه قارشى سرعتله سوقة و ساقط تقاییه منک کفایت ایدمک چکیمه؟ سفائن حربیه منک کثرت و قوتنه می؟ ایچلرنده آلآن، دها دونکی خارجیه ناظرمن و بوگونکی یارس سفیرمن رفعت پاشا گئی ذوات بولنان دیپلوماتلرمک مهارت و درایتنه می؟ بوقسه دوستلرمک همت و معاونتنه می؟ بزم اسکی بر مثلن وازدر: « ترکک عقی باشنه صکرده دن کلیر » دیرلر . شو ایچنده بولندیغمز احواله باقائلر وبعض محافلرده آلآن جاری اولان نمایلات و افکاری ایشیدوب گورئلر، شمدیکی حالدیه بواسکی مثلك ناطق اولدیغنی مزیت نسیبه دن ده محروم اوله جق مرتبه لرده قوه باصره منزه نمای غفلت عارض اولدیغنه حکمده مضطر قالیورلر . چونکه محاربه نك دوامی حالنده حقیقه پک بیوک ومدهش غوائل ظهور ایدمک چکنی بزم خارجی و داخلی یونجه دلائل، برقطعیات ریاضیه ایله افهام ایدوب طوررکن آلآن بعض غزتلرمن محاربه ده دوامی شدتله ترویج اتمک غفلت ویا تفاؤلنده بولنیورلر . بو احوال قارشوسنده ایسه بزم ایچون (بولمته جناب حق مرحمت و امداد ایتسون) نمینسنده بولنقدن بشقه سویلیه چک سوز قالیور .

ع . ولید

